

Smittnytt Sörmland

Innehåll

- Ny medarbetare
- Covid-19
- Influensavaccination 2021/2022
- Influensavaccination 2022-2023
- Pneumokockvaccination
- Kikhostevaccin till gravida
- Apkoppor
- HIV/STI
- Kommande utbildningar

Ny medarbetare

Smittskydd/Vårdhygien välkomnar en ny medarbetare, Malin Enarsson, bitr. Smittskyddsläkare 50%.

”Jag är ny biträdande smittskyddsläkare i Sörmland och delar sedan 29 augusti min arbetstid mellan Smittskydd och Infektionskliniken på Mälarsjukhuset, där jag har arbetat som infektionsläkare i snart 20 år. Jag ser nu fram emot att få utvecklas vidare inom smittskydd och använda mina infektionskunskaper på ett nytt, mer övergripande sätt.

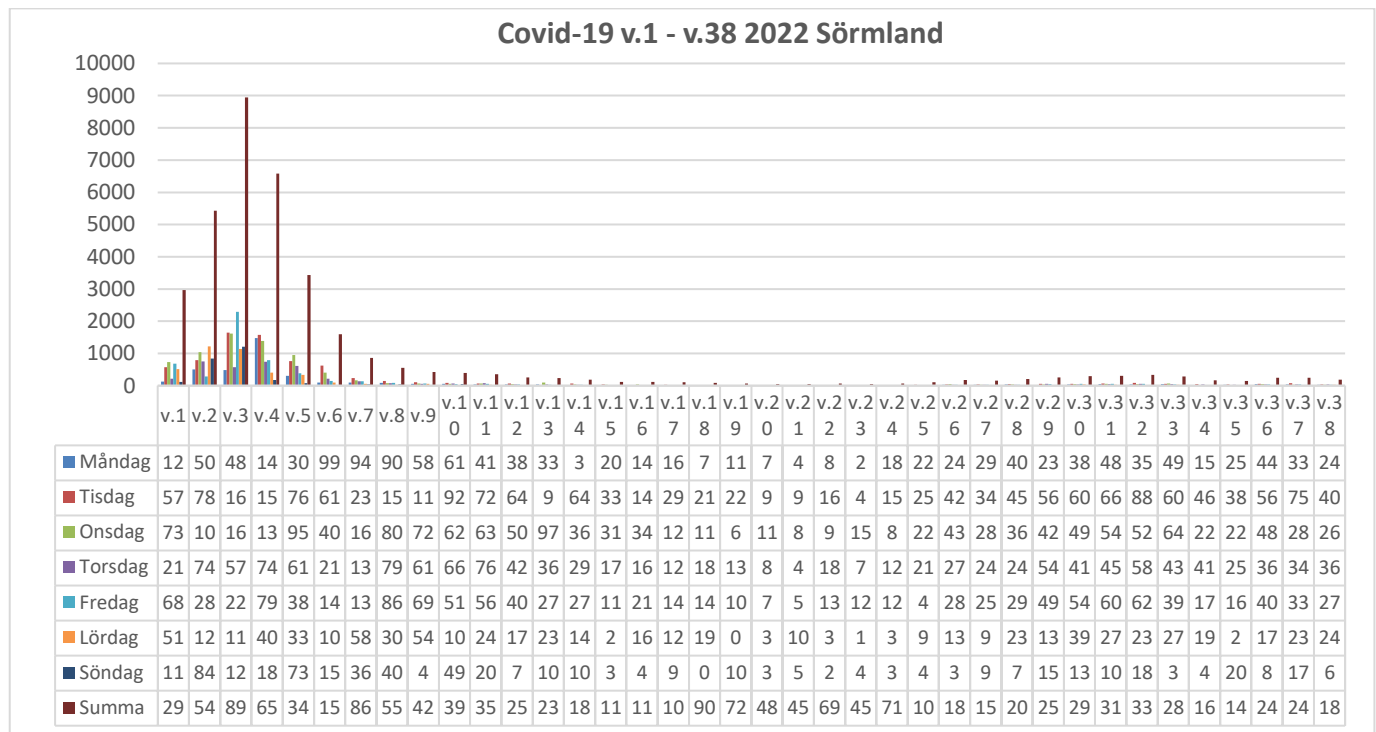
Jag hoppas på ett gott samarbete med alla inblandade parter i det viktiga arbetet att begränsa och förhindra spridning av smittsamma sjukdomar i Region Sörmland.”

Covid-19

Efter en våldsamt inledning med omfattande smittspridning har flera olika ändringar skett. Omikron varianten av Sars-CoV-2 viruset visats sig mycket smittsam men har orsakat färre svåra sjukdomsfall.

Även den omfattande vaccinationsinsatsen har minskat sjukligheten i befolkningen och belastningen på sjukvården. Sedan den 1 april i år betraktas Covid-19 sjukdomen inte längre som allmänfarlig och testningen och smittspårningen har minskat radikalt. Nu är det riskgrupper som provtas och smittspåras. Personal med symtom testas för covid-19 om de arbetar nära patienter i hälso- och sjukvård, nära brukare i omsorgsverksamhet med riskgrupper eller i äldreomsorg nära patient/brukare.

Under 2022 har smittspridningen sett ut så här i Sörmland.

Tillägg:

Under augusti och september har antalet smittade varierat vecka till vecka.

Vaccinationsinsatsen pågår fortfarande och alla som är 18 år och äldre rekommenderas minst tre doser covid-19 vaccin. Riskgrupper och de som är 65 år och äldre rekommenderas påfyllnadsdoser eller grundvaccinering för de som ännu inte tagit sin första dos.

Från den 1 september rekommenderas riskgrupper och de som fyller 65 år och är äldre en dos under hösten. Övriga vuxna 18-64 år erbjuds vaccination om de så önskar.

Vaccinet utvecklas så vi har nu två nya anpassade vaccin som även ger skydd mot olika nya omikronvarianter och den ursprungliga virus varianten.

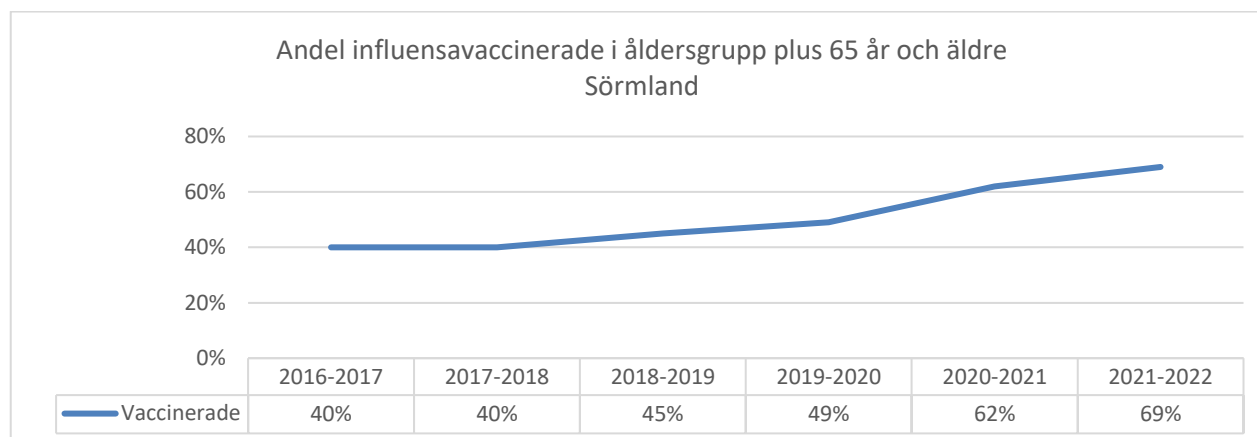
Då omikronvarianterna visat sig orsaka färre fall av svår sjukdom så har utredningar visat att man inte längre behöver vaccinera friska barn mot covid-19.

Den 1 november 2022 tar Folkhälsomyndigheten bort rekommendationen att vaccinera friska barn 12-17 år mot covid-19. Det datumet kommer enbart riskgruppsbarn och vuxna från 18 år att vaccineras.

Viruset är fortsatt farligt för vuxna och för barn i riskgrupperna och vaccination och skyddsrutiner kommer att behövas även framöver.

Influensavaccinering 2021-2022

Andelen som vaccinerats mot säsongsinfluensa i Sörmland i åldersgruppen sextiofem år och äldre ökade till 69% vilket är den högsta vaccinationstäckning som uppmätts i Sörmland. Vi har en bit kvar till WHO målet om 75 % som vi vill uppnå. Se även täckningsgrad för åren 2016-2022 för Sörmland i graf nedan.

Influensavaccination inför säsongen 2022-2023

Den 7 november inleds vaccinationskampanjen då regionen kostnadsfritt vaccinerar personer med vissa sjukdomar, gravida från vecka 12 och de som är 65 år och äldre. Även sjukvårdspersonal och äldreomsorgspersonal som arbetar nära patienter och brukare erbjuds kostnadsfritt vaccin. Vaccinet är bra och har visat sig minska risken för svår sjukdom och död med upp till 60 % i riskgrupperna. Vaccinet minskar också risken att personal smittar känsliga personer på sina arbetsplatser.

Regionen har upphandlat Vaxigrip Tetra och Fluenz tetra till riskgrupperna samt Fluad till de som bor på SÄBO för äldre.

Mer information kommer.

Pneumokockvaccination

Regionen erbjuder även i år vaccination med Pneumovax till de som fyller 65 år och till de som har vissa sjukdomar vilket beskrivs i Folkhälsomyndighetens rekommendationer från 2020.

Folkhälsomyndigheten kommer i närtid med en ny föreskrift om vilka som ska erbjudas pneumokockvaccination. I denna föreskrift förväntar vi oss att alla 75 år och äldre ska ingå liksom personer med vissa sjukdomar.

De personer som har mycket hög risk för allvarlig pneumokocksjukdom kommer att erbjudas särskild vaccination. [Uppdaterade rekommendationer om pneumokockvaccination till personer med mycket hög risk för allvarlig pneumokocksjukdom \(maj 2022\)](#) —

Vi inväntar föreskriften.

Kikhostevaccin till gravida

Kikhosta kan vara en mycket allvarlig sjukdom för barn under ett år. Ju yngre barn desto större risk för svår sjukdom och behov av avancerad sjukvård. Nyfödda och de under 3 månaders ålder behöver ofta sjukhusvård om de insjuknar i kikhosta.

Studier utomlands har visat att skyddet mot kikhosta minskar ganska snabbt. Redan 15 år efter en genomgången kikhostesjukdom och cirka 5 år efter kikhostevaccination är skyddet mycket lågt. I flera andra länder har man vaccinerat gravida mot kikhosta och sett att de antikroppar som den gravida kvinnan bildat gått över till den nyfödda. I länder där man vaccinerat de gravida mot kikhosta har antalet smittade små barn som behöver sjukhusvård minskat. De nyfödda barnen har fått skydd mot kikhosta under den första levnadsperioden.

Mängden antikroppar mot kikhosta hos kvinnan har dock minskat ganska snabbt så att vid en ny graviditet har man behövt ge en ny vaccindos för att tillräckligt mycket antikroppar ska föras över till den nyfödda.

Denna kunskap och misstanken om att kikhosta kan börja spridas i Sverige igen efter pandemin har föranlett Folkhälsomyndigheten att rekommendera vaccination mot kikhosta till gravida efter graviditetsvecka 16. Regionen arbetar med att ta fram rutiner för denna vaccinationsinsats.

Apkoppor

Apkoppor (engelska monkeypox) orsakas av ett ortopoxvirus (apkoppsvirus) och är i grunden en zoonos, det vill säga en sjukdom som kan överföras från djur till människa. Viruset kan även överföras direkt mellan människor och i det aktuella utbrottet har smittspridningen framför allt skett i samband med sexuella kontakter. Apkoppor smittar framför allt vid nära fysisk kontakt med en person som är infekterad och har symptom på sjukdomen. De vanligaste symptomen är blåsor/sår på huden, på eller runt könsorganen eller i slemhinnor, svullna lymfkörtlar, feber, huvudvärk samt muskel- och ledvärk. De flesta blir inte allvarligt sjuka och det är relativt sällan som ineliggande vård på sjukhus behövs även om det förekommer.

Misstänkta fall av apkoppor undersöks i Sörmland av könsmottagningen i Eskilstuna och vid allmänsymtom som feber sker undersökningen vid infektionskliniken i Eskilstuna.

Indikation för provtagning finns på Folkhälsomyndighetens hemsida: [Misstänkta fall av apkoppor - provtagning och åtgärder \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)

Mer information finns på vår webbsida: [Apkoppor - Samverkanswebben \(regionsormland.se\)](#)

HIV, STI och sexuell hälsa och rättigheter

Full fart under hösten...

Arbetet med STI, hiv och sexuell hälsa och rättigheter pågår för fullt. Under hösten kommer Smittskyddsenheten i Region Sörmland vara med och anordna en hel del intressanta föreläsningar för personal inom hälso- och sjukvården samt utveckla det interna arbetet med hiv och STI. Vi utför även omvärldsbevakning och kommer från och med nu att lägga upp kostnadsfria föreläsningar och utbildningar om hiv, STI och SRHR på [Samverkanswebben](#).

Regional SRHR, hiv och STI strategi och handlingsplan

Region Sörmland har tillsatt en arbetsgrupp som arbetar med framtagande av en regional strategi för SRHR, STI och hiv i syfte att samordna detta arbete på regional nivå. Detta arbete utgår från Folkhälsomyndighetens [Nationella strategi för SRHR](#) samt den [Nationella strategi mot hiv/aids och vissa andra smittsamma sjukdomar](#). Folkhälsomyndigheten håller även på att arbeta fram en [nationell handlingsplan för SRHR](#) som planeras att lanseras under sommaren 2023. För frågor om den interna arbetsgruppen som tillsatts kontakta: kajsa.saleem@regionsormland.se

Utbildningar och föreläsningar om hiv

Kunskapsnätverket hiv/STI Mellansverige kommer anordna [två föreläsningar om Smittfri hiv](#). Smittskyddsläkaren Signar Mäkitalo kommer prata om Regional statistik och fakta. Därtill medverkar Maria Axelsson, epidemiolog från Folkhälsomyndigheten som kommer fokusera på Aktuellt kunskapsläge – välbehandlad hiv kan inte överföras. Föreläsningarna ges tillsammans med Posithiva gruppen.

Utöver det bjuder Föreningen Noaks ark in sjuksköterskor till ett kostnadsfritt webinarium om Hiv i dag: diagnostik, behandling, hälsa & välbefinnande den 12:e oktober. Under fyra kvällen i oktober och november erbjuder Noaks ark även in intresserade personer till en basutbildning om hiv. Utbildningen belyser hivproblematik från ett personligt, psykosocialt, psykosexuellt, naturvetenskapligt och samhällsligt perspektiv. Anmälan till någon av dessa görs via: [Aktuella webinarier & kurser - Noaks Ark Riksförbundet](#)

Kondomer till alla Sörmlands skolor

Nu är flera hundra elever i regionen tillbaka i skolan. Smittskyddsenheten arbetar med att förebygga spridning av sexuellt överförbara könssjukdomar och oönskade graviditeter. Vid kontakt med skolor i Sörmland vill vi därför uppmana dig att hänvisa och påminna skolsköterskor om att dem kan beställa kondomer, femidomer, slicklappar och glidmedel avgiftsfritt här: [Kondombeställning - Samverkanswebben \(regionsormland.se\)](https://www.regionsormland.se/samverkanswebben)

Digital smittspåringsutbildning på gång

Kunskapsnätverket hiv/STI Mellansverige håller just nu på att ta fram en digital smittspåringsutbildning för anställda inom hälso- och sjukvården. Syftet med smittspårarutbildningen STI (sexuell överförbara infektioner) är att ge en grundläggande kunskap och kompetensen för att kunna smittspåra STI.

Bryt stigmat kring hiv med hjälp av personliga berättelser

Oftast pratar vi om personer som lever med hiv. Men under några insatser i höst kommer några grundskolor i Region Sörmland erbjudas informationspass av personer som lever med hiv. Vidare kommer Smittskyddsenheten och det Folkhälsovetenskapliga programmet på MDU anordna en föreläsning tillsammans med en infektionsläkare och en person som lever med hiv, för universitetsstudenter på internationella aidsdagen. Vi tror helt enkelt på att personliga berättelser direkt från målgruppen kan förebygga stigmatisering av personer som lever med hiv.

Kur kan man prata om kondomer i samband med samtal om säker sex?

Kunskapsnätverket hiv/STI Mellansverige har tagit fram en digital kondomutbildning som vänder sig till personal inom hälso- och sjukvården. För att ta del av utbildningen kontakta: kajsa.saleem@regionsormland.se

Kunskapsunderlag om kvinnor som lever med hiv

Kvinnor som lever med hiv är ofta en grupp av personer som glöms bort när man pratar om hiv. Folkhälsomyndigheten arbetar med kunskapsframtagning och har under det senaste året tagit fram följande rapport: [Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter \(SRHR\) för kvinnor som lever med hiv i Sverige – En rapport baserad på en intervjustudie](#)

Testa dig hemma

Gonorré- och Klamydiahemmatest har under många år erbjudits genom: [Testadighemma](https://www.testadighemma.se). Från och med slutet på året kommer Region Sörmland själva ta hand om distribuering av dessa test och Testadighemma.se länken kommer tas ur bruk. Ett intensivt arbete kring detta pågår och hoppas kunna lanseras i november 2022 med start 1 december 2022. Beställning av testkit kommer ske via 1177.se.

Regionens nya kondomupphandling

Smittskyddsenheten, ungdomsmottagningarna och skolsköterskor i Region Sörmland kan nu beställa kondomer ur det nya kondomsortimentet. De gamla måttbanden kan även användas till detta sortiment.

Samarbete med studenthälsan på MDU

Under två tillfällen i höst kommer Smittskyddsenheten och representanter från ungdomsmottagningar i Region Sörmland, tillsammans med Studenthälsan på MDU, erbjuda informationsinsatser kring STI:er på Mälardalens universitet riktad till studenter. Information om STI:er kommer att finnas tillgänglig på flera olika språk och beräknas nå ut till ca 200 studenter.

Kommande utbildningar:

- 5 december - Nätverksträff för smittspårare

Kontakta oss på Smittskydd/Vårdhygien:

E-post: smittskydd.vardhygien@regionsormland.se

Smittskydd		
Signar Mäkitalo	Smittskyddsläkare, Strama-ordförande, VC	079-060 93 66
Malin Enarsson	Biträdande Smittskyddsläkare	016-10 51 49
Louise Rushton Berg	Enhetschef, Smittskyddssjuksköterska, Strama-koordinator	016-10 35 91
Marita Graff	Smittskyddssjuksköterska	016-10 35 68
Anne Flormaelen Reeves	Smittskyddssjuksköterska	016-10 32 14
Cecilia Zetterlund	Verksamhetsadministratör	016-10 35 85

Samordning sexuell hälsa och STI-prevention		
Kajsa Saleem	Samordnare för sexuell hälsa och rättigheter, hiv och STI	076-723 47 80

Vårdhygien (Region och Kommuner)		
Mikael Stenheim	Hygienöverläkare	076-495 42 36
Henrik Wiklund	Hygiensjuksköterska	016-10 38 68
Mia Larsson	Hygiensjuksköterska	0155-22 22 02
Yvonne Axelsson	Hygiensjuksköterska	0155-22 22 90
Sandra Khouri	Hygiensjuksköterska	016-10 55 42